C/2025/350

20.1.2025

KOMMISSIONENS TILLKÄNNAGIVANDE

Riktlinjer för avslutande av operativa program som antagits för stöd från fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (2014–2020)

(C/2025/350)

De operativa programmen inom ramen för fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt för programperioden 1 januari 2014–31 december 2020, inklusive de som drar nytta av React-EU, måste avslutas i tid och på ett effektivt sätt. Detta kräver vägledning om hur dessa program ska avslutas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 ([1]) och de rättsakter med allmän räckvidd som antagits på grundval av den förordningen.

Riktlinjerna tar hänsyn till den exempellösa covid-19-krisen under 2020 och 2021 och dess inverkan på programgenomförandet.

Riktlinjerna syftar till att hjälpa medlemsstaterna med avslutningsprocessen genom att förklara hur den fungerar. Avslutandet av dessa program omfattar den finansiella regleringen av EU:s utestående budgetåtaganden genom utbetalning av eventuellt slutsaldo till medlemsstaten, tillbakadragande eller återkrav av belopp som kommissionen felaktigt har betalat ut till medlemsstaten och/eller tillbakadragande av eventuella slutliga betalningar.

Systemet för årlig granskning och godkännande av räkenskaper har inneburit en betydande förenkling av avslutningsförfarandet. Följaktligen bör avslutandet av programmet endast grunda sig på dokument som avser det sista räkenskapsåret och den sista eller senaste årliga genomföranderapporten.

ANSVARSFRISKRIVNING:

Detta är ett arbetsdokument från kommissionen. På grundval av tillämplig EU-lagstiftning ger det teknisk vägledning för kollegor och organ som deltar i avslutandet av fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt. Denna vägledning påverkar dock inte EU-domstolens och tribunalens tolkningar.

Innehållsförteckning

Sida

1. ALLMÄNNA PRINCIPER 3
2. MÖJLIGHET TILL FÖRTIDA AVSLUTANDE 3
3. TIDSFRIST FÖR ATT ÄNDRA PROGRAM 3
4. EKONOMISK FÖRVALTNING 3
   - 4.1. Tillbakadragande av åtaganden 3
   - 4.2. Avräkning av förfinansiering 4
   - 4.3. Beräkning av slutsaldot 4
   - 4.4. Överredovisning 4
5. RAPPORTERING OM GENOMFÖRANDET VID AVSLUTANDET 5
6. ORIKTIGHETER 6
   - 6.1. Behandling av oriktigheter under det sista räkenskapsåret 6
   - 6.2. Belopp som ska återkrävas och belopp som inte kan återkrävas 6

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 av den 11 mars 2014 omfonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (EUT L 72, 12.3.2014, s. 1).

6.3. Risk för oriktigheter som leder att att programmyndigheterna utför ytterligare kontroller av utgifter som redan deklarerats till kommissionen 7
7. INLÄMNING AV AVSLUTANDEDOKUMENT 7
7.1. Tidsfrist för inlämning av avslutandedokument 7
7.2. Ändring av avslutandedokumenten eller tidsfristen för deras inlämnande 7
7.3. Dokuments tillgänglighet 8
8. AVSLUTANDEDOKUMENTENS INNEHÅLL 8
8.1. Slutrapport om genomförandet 8
8.2. Räkenskaper 8
8.3. Förvaltningsförklaringen och den årliga sammanfattningen 8
8.4. Revisionsuttalande och kontrollrapport 8
9. UTBETALNING AV SLUTSALDOT 9
10. FRÅGOR OM LAGLIGHET OCH KORREKTHET 9

1. **ALLMÄNNA PRINCIPER**

Dessa riktlinjer gäller för avslutande av program inom ramen för fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (Fead) i enlighet med Fead-förordningen för programperioden 2014–2020 ([2]).

Avslutande av program möjliggör den finansiella regleringen av unionens utestående budgetåtaganden genom utbetalning av eventuella slutliga betalningar till medlemsstaten ([3]) med avseende på ett program och/eller tillbakadragande eller återvinning av belopp som kommissionen felaktigt har betalat ut till medlemsstaten. Avslutandet av programmen påverkar inte kommissionens befogenhet att införa finansiella korrigeringar.

2. **MÖJLIGHET TILL FÖRTIDA AVSLUTANDE**

Medlemsstaterna får begära att ett program ska avslutas i förtid, förutsatt att de har utfört alla verksamheter som hänger samman med programmets genomförande. I detta syfte bör ett tidigare räkenskapsår än det som löper från den 1 juli 2023 till den 30 juni 2024 betraktas som det sista räkenskapsåret för programmet. Om kommissionen godkänner en sådan begäran måste medlemsstaten lämna in de avslutandedokument som anges i artikel 52 i Fead-förordningen (*avslutandedokumenten*) senast den 15 februari året efter det berörda räkenskapsåret. Förtida avslutande bör följa alla regler som fastställs för avslutandet.

För program för livsmedelsbistånd och/eller grundläggande materiellt bistånd (dvs. operativa program av typ I) måste den slutliga strukturerade undersökningen genomföras under 2022. Om medlemsstaten genomförde alla programmets åtgärder före 2022 behöver den dock inte genomföra den strukturerade undersökningen under 2022. I detta fall rekommenderar kommissionen att undersökningen genomförs under det senaste året då livsmedelsbistånd och/eller grundläggande materiellt bistånd delas ut.

3. **TIDSFRIST FÖR ATT ÄNDRA PROGRAM**

För att säkerställa att programmen genomförs korrekt och att avslutandet förbereds i tid bör medlemsstaterna lämna in ansökningar om programändringar ([4]), inbegripet ändringar av finansieringsplanen, senast i september 2023. Detta gör att beslut kan fattas före sista dagen för stödberättigande, den 31 december 2023. Det enda undantaget är inlämnandet av en reviderad finansieringsplan som för budgetåret 2020 återspeglar ett minskat finansieringsbelopp till följd av tillämpningen av regeln om automatiskt återtagande i artikel 59.1 i Fead-förordningen. I detta fall ska ansökan om programändring lämnas in till kommissionen senast den 30 juni 2024 ([5]).

Medlemsstaterna bör underrätta kommissionen om alla beslut om att ändra de uppgifter som avses i artikel 9.4 första stycket i Fead-förordningen ([6]) före sista dagen för stödberättigande, dvs. den 31 december 2023.

4. **EKONOMISK FÖRVALTNING**

4.1 **Tillbakadragande av åtaganden**

Regeln om automatiskt återtagande i artikel 59.1 i Fead-förordningen gäller alla budgetåtaganden, inklusive de som avser programperiodens sista år (2020).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 av den 11 mars 2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (EUT L 72, 12.3.2014, s. 1).

([3]) Enligt artikel 138.1 i avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen, EUT C 384I, 12.11.2019, s. 1, ska tillämplig unionsrätt, inbegripet reglerna om finansiella korrigeringar och avslutande av räkenskaperna, vad avser genomförandet av unionens program och verksamheter för vilka åtaganden gjorts enligt budgetramen 2014–2020, fortsätta att tillämpas på Förenade kungariket efter den 31 december 2020 till dess att unionsprogrammen och -verksamheterna avslutas, såvida inte tekniska åtgärder har antagits av gemensamma kommittén i linje med artikel 138.5 i utträdesavtalet. Det bör dock noteras att bestämmelserna i dessa riktlinjer om React-EU-medel inte är tillämpliga på Förenade kungariket i enlighet med artikel 154 femte stycket i förordningen om gemensamma bestämmelser, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2020/2221 av den 23 december 2020.

([4]) Artikel 9 i Fead-förordningen.

([5]) Artikel 61.4 i Fead-förordningen.

([6]) I dess ändrade lydelse enligt kommissionens förordning (EU) 2020/559 av den 23 april 2020.

De åtaganden som fortfarande är öppna den 15 februari 2026, eller den 1 mars 2026 om kommissionen förlänger tidsfristen ([7]), kommer att dras tillbaka om något av avslutandedokumenten inte har lämnats in till kommissionen vid den tidpunkten.

Enligt artikel 6a.1 i Fead-förordningen ([8]) är det sista året under Fead-programmens programperiod för vilket medlemsstaterna kan tilldela ytterligare React-EU-resurser år 2021 eller, i tillämpliga fall, 2022. I enlighet med artikel 6a.3 i samma förordning ska outnyttjade åtaganden i samband med ytterligare medel återtas under avslutandet.

4.2 **Avräkning av förfinansiering**

Kommissionen kommer att avräkna det inledande förskott som betalats ut till medlemsstaterna senast när ett program avslutas ([9]). Detta gäller även för ytterligare förfinansiering som betalas ut från React-EU-medlen ([10]).

Belopp som betalas ut som förhandsfinansiering måste motiveras av stödberättigande utgifter som deklarerats senast vid programmets avslutande. Förfinansieringen får dock börja avräknas så snart programmet genom utbetalningar har tagit emot det maximala bidrag från fonderna som anges i kommissionens beslut om godkännande av programmet. I så fall kommer kommissionen att använda de stödberättigande utgifter som ingår i betalningsansökan för att reglera förfinansieringen. Avslutandet av räkenskaperna kommer inte att slutföras förrän räkenskaperna har godkänts.

4.3 **Beräkning av slutsaldot**

För det sista räkenskapsåret, liksom för varje annat räkenskapsår, kommer kommissionen att återbetala 90 % av det belopp som medlemsstaten begär som mellanliggande betalning genom att tillämpa medfinansieringsgraden på stödberättigande offentliga utgifter som ingår i betalningsansökningarna, under förutsättning att det finns tillgängliga åtaganden i programmet. React-EU:s inverkan på medfinansieringsgraden kommer att beaktas när avslutandeberäkningen görs.

Kommissionen kommer att fastställa det belopp som ska belasta fonden för det sista räkenskapsåret i enlighet med artikel 50 i Fead-förordningen. Enligt artikel 50.6 i Fead-förordningen ska kommissionen beräkna det belopp som ska belasta fonden för räkenskapsåret baserat på de godkända räkenskaperna, med beaktande av både beloppen i räkenskaperna och de totala utbetalningarna från kommissionen under räkenskapsåret.

När kommissionen har beräknat det belopp som ska belasta fonden kommer den att reglera återstoden av förfinansieringen.

I enlighet med artikel 40.2 i Fead-förordningen får slutbetalningen från fonden inte överstiga det högsta möjliga stödbeloppet från fonden, i enlighet med kommissionens beslut om godkännande av det operativa programmet.

Det resulterande belopp som ska betalas ut/återvinnas, som beräknas i enlighet med de bestämmelser som beskrivs ovan, kommer att utgöra den slutliga utbetalningen för programmet.

4.4 **Överredovisning**

Överredovisning är när medlemsstaterna deklarerar stödberättigande utgifter till kommissionen utöver det maximala bidrag från fonden som anges i kommissionens beslut om godkännande av programmet.

Eftersom betalningsansökningarna endast kan kumuleras under ett visst räkenskapsår, och om ett program når upp till det högsta fondbidrag som anges i kommissionens beslut om godkännande av det före det sista räkenskapsåret, kommer de utgifter som deklareras till kommissionen utöver detta högsta fondbidrag inte att överföras till nästa räkenskapsår.

Attesterande myndigheter får därför besluta att belopp som tagits upp i deras redovisningssystem under ett räkenskapsår deklareras till kommissionen under ett efterföljande räkenskapsår eller under det sista räkenskapsåret.

([7]) Artikel 59.2 i Fead-förordningen, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024.
([8]) I dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2021/177 av den 10 februari 2021.
([9]) Artikel 44.4 i Fead-förordningen.
([10]) Artikel 6a.4 i Fead-förordningen, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2021/177 av den 10 februari 2021.

Med beaktande av ovanstående, och om medlemsstaterna önskar ha de överredovisade utgifterna tillgängliga under det sista räkenskapsåret, skulle de kunna avstå från att deklarera de överredovisade utgifterna till kommissionen under vilket räkenskapsår som helst före det sista räkenskapsåret, och använda dessa för att uppfylla programmets behov. Medlemsstaterna får överväga att deklarera överredovisade utgifter endast under det sista räkenskapsåret, såvida de inte behöver deklarera dem under ett tidigare räkenskapsår för att ersätta oriktiga belopp som upptäckts (inom ramen för bidraget från fonden).

Om överredovisade utgifter inte behövs före det sista räkenskapsåret bör medlemsstaterna endast deklarera dem till kommissionen under det sista räkenskapsåret, inklusive utgifter som uppstått och betalats under de föregående räkenskapsåren ([11]). Överredovisade utgifter som deklareras till kommissionen under det sista räkenskapsåret kommer att granskas vid och efter avslutandet för att ersätta felaktigt utbetalda belopp (som deklarerats under något räkenskapsår, inklusive det sista räkenskapsåret) som skulle ha upptäckts senare. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 56.7 i Fead-förordningen får medlemsstaterna ersätta felaktigt utbetalda belopp som upptäcks efter det att räkenskaperna för det sista räkenskapsåret har lämnats in/efter avslutandet, med hjälp av överredovisade utgifter.

5. **RAPPORTERING OM GENOMFÖRANDET VID AVSLUTANDET**

Enligt artikel 2 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1255/2014 ([12]) ska den slutliga genomföranderapport som utfärdas vid avslutandet innehålla följande:

— Information om programmets genomförande, med hänvisning till de gemensamma indikatorer som används för helt eller delvis slutförda insatser.

— Uppgifter om och bedömning av åtgärderna med hänsyn till principerna i artikel 5.6 och 5.11 och, i förekommande fall, i artikel 5.13 i Fead-förordningen.

Genom förordning (EU) 2024/795 ([13]) (förordningen om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik – STEP-förordningen), som ändrade Fead-förordningen i syfte att ge större flexibilitet vid avslutandet av program som får stöd från Fead, förlängs stödberättigandeperioden för de kostnader som ersätts i enlighet med artikel 26.2 b–e i Fead-förordningen – motsvarande kostnader är stödberättigande förutsatt att motsvarande åtgärder som utgör grunden för betalningen (dvs. utdelning av livsmedelsbistånd/grundläggande materiellt bistånd eller tillhandahållande av kompletterande åtgärder) äger rum fram till inlämnandet av den slutliga ansökan om mellanliggande betalning för det sista räkenskapsåret (dvs. senast den 31 juli 2025). Uppgifterna i den slutliga genomföranderapporten ska därför hänvisa till vad som har delats ut av insatser som fått stöd inom ramen för programmet senast den dag då den slutliga ansökan om mellanliggande betalning för det sista räkenskapsåret lämnas in. Allt livsmedelsbistånd eller grundläggande materiellt bistånd som köpts in men inte delats ut före inlämnandet av den slutliga ansökan om mellanliggande betalning för det sista räkenskapsåret bör inte tas med i den slutliga genomföranderapporten.

Dessutom bör de medlemsstater där operativa program för social delaktighet för dem som har det sämst ställt (operativt program av typ II) genomförs tillhandahålla

— programspecifika indikatorer och kvantifierade målvärden

— information om förändringar i resultatindikatorerna

— information om och en bedömning av framstegen när det gäller att uppnå programmets särskilda mål.

([11]) Medlemsstaterna får begära att program ska avslutas i förtid om de har utfört alla verksamheter som hör ihop med programmets genomförande. I sådana fall kommer ett tidigare räkenskapsår (före den 1 juli 2023–30 juni 2024) att betraktas som programmets sista räkenskapsår.

([12]) Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1255/2014 av den 17 juli 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt genom fastställande av innehållet i de årliga och slutliga genomföranderapporterna, inbegripet förteckningen över gemensamma indikatorer (EUT L 337, 25.11.2014, s. 46).

([13]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

6. **ORIKTIGHETER**

Räkenskaperna för ett räkenskapsår, inklusive det sista året, ska omfatta

— de belopp som har dragits tillbaka och återkrävts under räkenskapsåret

— de belopp som ska återkrävas i slutet av räkenskapsåret

— de belopp som inte kan återkrävas ([14]).

Formatet för rapportering av tillbakadragande och återkrav, belopp som ska återkrävas och belopp som inte kan återkrävas beskrivs i modellen i bilaga V till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/341 ([15]) (tilläggen 2, 3 respektive 4).

Medlemsstaterna måste ange uppdelningen av de belopp som dragits tillbaka och återkrävts under räkenskapsåret och pågående återkrav vid räkenskapsårets slut per räkenskapsår då motsvarande utgifter deklarerades.

6.1 **Behandling av oriktigheter under det sista räkenskapsåret**

Eftersom det efter den slutliga ansökan om mellanliggande betalning, som ska lämnas in senast den 31 juli 2025, inte går att lämna in någon efterföljande betalningsansökan till kommissionen, måste alla nödvändiga avdrag (trots att de kan avse de utgifter som deklarerats under tidigare räkenskapsår) göras i räkenskaperna för det sista räkenskapsåret och rapporteras i tillägg 5 i modellen för räkenskaper.

Enligt artikel 49.2 i Fead-förordningen får en medlemsstat besluta att undanta utgifter från räkenskaperna för det sista räkenskapsåret på grund av en pågående granskning av utgifternas laglighet och korrekthet. Om sådana utgifter senare konstateras vara lagliga och korrekta kan de inte deklareras på nytt, eftersom det inte kommer att göras några senare ansökningar om mellanliggande betalningar i vilka de ska ingå.

6.2 **Belopp som ska återkrävas och belopp som inte kan återkrävas**

I räkenskaperna för det sista räkenskapsåret kan medlemsstaterna rapportera belopp som ska återkrävas och belopp som inte kan återkrävas för utgifter som deklarerats inte bara under de föregående räkenskapsåren, utan även under det sista räkenskapsåret ([16]). De får också i räkenskaperna för det sista räkenskapsåret redovisa belopp som blivit belopp som ska återkrävas eller belopp som inte kan återkrävas efter utgången av det sista räkenskapsåret men innan avslutandedokumenten lämnas in ([17]).

Kommissionen kommer att utesluta belopp som redovisats som belopp som ska återkrävas och belopp som inte kan återkrävas från beräkningen av slutsaldot ([18]).

Kommissionen kommer att besluta huruvida de redovisade beloppen ska återbetalas från EU:s budget på grundval av resultatet från återkravsförfarandet och/eller kommissionens bedömning av belopp som inte kan återkrävas, som utförts i enlighet med det förfarande som fastställs i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1986 ([19]). De belopp som redovisas i tilläggen 3 och 4 till räkenskaperna och som avser utgifter som deklarerats under det sista räkenskapsåret bör tas med i kolumn A i bilaga 1 till räkenskaperna för att möjliggöra en eventuell framtida återbetalning från EU:s budget, i väntan på resultatet av relaterade förfaranden eller bedömningar.

Medlemsstaten bör så tidigt som möjligt informera kommissionen om resultatet av det pågående återkravsförfarandet.

([14]) Artikel 49.1 b i Fead-förordningen.

([15]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/341 av den 20 februari 2015 om fastställande av närmare bestämmelser för genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 vad gäller mallar för inlämning av vissa uppgifter till kommissionen (EUT L 60, 4.3.2015, s. 1).

([16]) För att medlemsstaterna ska kunna utnyttja möjligheten att deklarera de belopp som ska återkrävas som belopp som inte kan återkrävas vid eller efter avslutande, avseende de belopp som ska återkrävas inom ramen för programperioden sista räkenskapsår.

([17]) Garantipaket för det sista räkenskapsåret.

([18]) Detta kommer att resultera i att det belopp som ska betalas eller avräknas blir mindre i händelse av ett positivt slutsaldo eller i att beloppet som ska återkrävas blir högre i de fall där slutsaldot är ett återkrav.

([19]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1986 av den 30 juni 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 vad gäller villkor och förfaranden för att avgöra om medlemsstaterna ska återbetala belopp som inte kan återkrävas när det gäller fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (EUT L 306, 15.11.2016, s. 1).

Om en medlemsstat drar slutsatsen att belopp som inte kan återkrävas bör belasta EU:s budget bör den lämna in en begäran till kommissionen om att bekräfta en sådan slutsats genom att använda formuläret i bilagan till kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1986 ([20]). Kommissionen kommer att fastställa om de belopp som inte kan återkrävas bör belasta EU:s budget i enlighet med bestämmelserna i artikel 3 i den delegerade förordningen. Detta gäller belopp som inte kan återkrävas och som anges i tillägg 4 (”belopp som inte kan återkrävas”) till de programräkenskaper som anges i bilaga V till kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 2015/341 och även belopp som anges i tillägg 3 (”belopp som ska återkrävas”) till samma bilaga som belopp som kan återkrävas och som inte kan återkrävas efter det att räkenskaperna för det sista räkenskapsåret har lämnats in.

6.3 **Risk för oriktigheter som leder till att programmyndigheterna utför ytterligare kontroller av utgifter som redan deklarerats till kommissionen**

Om en risk för oriktigheter konstateras som leder till ytterligare kontroller utförda av programmyndigheterna av utgifter som redan deklarerats till kommissionen måste de nationella myndigheterna iaktta följande tidsfrister:

— För utgifter som dragits av från räkenskaperna för ett räkenskapsår som föregår det sista räkenskapsåret enligt artikel 49.2 i Fead-förordningen ska de ytterligare kontrollerna slutföras i tid så att utgiftsdeklarationen kan göras senast i den slutliga ansökan om mellanliggande betalning, för vilket tidsfristen för inlämnande är den 31 juli 2025.

— I händelse av risk för oriktigheter som leder till ytterligare kontroller av utgifter som deklarerats för det sista räkenskapsåret bör beslutet om utgifternas laglighet och korrekthet och därmed också beslutet om huruvida dessa utgifter ska behållas i eller dras av från räkenskaperna för det sista räkenskapsåret tas när räkenskaperna lämnas in, och tidsfristen för detta infaller senast den 15 februari 2026, eller den 1 mars 2026 om den förlängs av kommissionen.

7. **INLÄMNING AV AVSLUTANDEDOKUMENT**

7.1 **Tidsfrist för inlämning av avslutandedokument**

Medlemsstaterna ska lämna in avslutandedokumenten senast den 15 februari 2026 ([21]). Kommissionen får förlänga denna tidsfrist till och med den 1 mars 2026, på begäran av den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 63.7 i budgetförordningen ([22]).

Kommissionen kommer automatiskt att dra tillbaka den del av åtagandena som fortfarande är öppen om något av avslutandedokumenten inte har lämnats in senast innan tidsfristen löper ut den 15 februari 2026 (eller den 1 mars 2026 om tidsfristen har förlängts) ([23]). I sådana fall kommer programmet att avslutas på grundval av den information som finns tillgänglig.

Underlåtenhet att lämna in avslutandedokumenten kan vara ett tecken på allvarliga brister i programmets förvaltnings- och kontrollsystem, vilket innebär en risk för det EU-bidrag som redan har betalats ut till programmet. I sådana fall får kommissionen besluta att införa en finansiell korrigering.

7.2 **Ändring av avslutandedokumenten efter tidsfristen för deras inlämnande**

Medlemsstaterna får inte ändra avslutandedokumenten efter tidsfristen för deras inlämnande, utom när kommissionen begär en ändring eller vid skrivfel.

([20]) Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/1986 av den 30 juni 2016 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 vad gäller villkor och förfaranden för att avgöra om medlemsstaterna ska återbetala belopp som inte kan återkrävas när det gäller fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (EUT L 306, 15.11.2016, s. 1).

([21]) I enlighet med artikel 52.1 jämförd med artikel 48 i Fead-förordningen, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EU) 2024/795, och artikel 63.5 i budgetförordningen.

([22]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 av den 18 juli 2018 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 193, 30.7.2018, s. 1).

([23]) Artikel 59.2 i Fead-förordningen.

7.3 **Dokuments tillgänglighet**

I enlighet med artikel 51.1 i Fead-förordningen kan lagringstiden för dokument avbrytas antingen vid rättsliga förfaranden eller på vederbörligen motiverad begäran av kommissionen.

8. **AVSLUTANDEDOKUMENTENS INNEHÅLL**

8.1 **Slutrapport om genomförandet**

I enlighet med artikel 13.6 i Fead-förordningen måste den slutliga genomföranderapporten innehålla alla de uppgifter som krävs enligt artikel 2 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1255/2014 ([24]).

Informationen i rapporten om det finansiella genomförandet bör överensstämma med den slutliga kontrollrapporten, det slutliga utlåtandet och den slutliga utgiftsdeklarationen.

I enlighet med artikel 13.5 i Fead-förordningen kommer kommissionen att granska den slutliga genomföranderapporten och lämna sina synpunkter till medlemsstaten inom fem månader efter det att den mottagits. Om kommissionen inte lämnar synpunkter inom denna tidsfrist, ska rapporten anses vara godkänd.

Medlemsstaterna kommer att ges två månader för att bemöta kommissionens synpunkter på den slutliga genomförande-rapporten. Kommissionen får förlänga denna tidsfrist med ytterligare två månader på begäran av en medlemsstat. Den slutliga genomföranderapporten kommer att godkännas om kommissionen inte har några synpunkter eller om alla kommissionens synpunkter behandlas på lämpligt sätt.

8.2 **Räkenskaper**

Liksom för alla andra år måste räkenskaperna för det sista räkenskapsåret innehålla de uppgifter som anges i artikel 49.1 i Fead-förordningen. Utformningen av räkenskaperna anges i bilaga V till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/341 ([25]).

Granskningen och godkännandet av räkenskaperna för det sista räkenskapsåret följer samma regler som gäller för granskningen och godkännandet av räkenskaperna för övriga räkenskapsår.

Kommissionen kommer att följa relevanta förfaranden för granskning och godkännande av räkenskaperna för det sista räkenskapsåret och senast den 31 maj 2026 informera medlemsstaten om huruvida den godkänner räkenskaperna som fullständiga, korrekta och sanningsenliga ([26]).

8.3 **Förvaltningsförklaringen och den årliga sammanfattningen**

Liksom för alla räkenskapsår anges strukturen på förvaltningsförklaringen för det sista räkenskapsåret i bilaga I till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1386 ([27]).

8.4 **Revisionsuttalande och kontrollrapport**

Liksom för alla räkenskapsår anges strukturen för revisionsuttalandet för det sista räkenskapsåret i bilaga III till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1386.

Liksom för alla andra räkenskapsår anges strukturen för kontrollrapporten för det sista räkenskapsåret i bilaga IV till kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1386.

([24]) Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1255/2014 av den 17 juli 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt genom fastställande av innehållet i de årliga och slutliga genomföranderapporterna, inbegripet förteckningen över gemensamma indikatorer (EUT L 337, 25.11.2014, s. 34).

([25]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/341 av den 20 februari 2015 om fastställande av närmare bestämmelser för genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 vad gäller mallar för inlämning av vissa uppgifter till kommissionen (EUT L 60, 4.3.2015, s. 1).

([26]) Artikel 50 i Fead-förordningen.

([27]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1386 av den 12 augusti 2015 om fastställande av närmare bestämmelser för genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 vad gäller mallar för förvaltningsförklaringen, revisionsstrategin, revisionsuttalandet och den årliga kontrollrapporten (EUT L 214, 13.8.2015, s. 9).

Kontrollrapporten för det sista räkenskapsåret bör även innehålla:

— Uppgifter om ouppklarade resultat från de revisioner som utförts av kommissionen eller Europeiska revisionsrätten, vilka bör lämnas i avsnitt 8 i kontrollrapporten (”Övrig information”).

— Försäkran om att de uppgifter som rör indikatorer är tillförlitliga.

I kontrollrapporten för det sista räkenskapsåret bör de nationella revisionsmyndigheterna dra slutsatsen att uppgifterna om indikatorerna är tillförlitliga. De bör också tillhandahålla en slutlig bedömning av nyckelkrav 6: ”Tillförlitligt system för insamling, registrering och lagring av uppgifter för övervakning, utvärdering, ekonomisk förvaltning, kontroll och revision” enligt tabell 1 i bilaga II till delegerad förordning (EU) nr 532/2014 ([28]). Denna slutliga bedömning bör i synnerhet omfatta en bekräftelse på att de aggregerade uppgifter som rapporteras till kommissionen är korrekta.

9. **UTBETALNING AV SLUTSALDOT**

Kommissionen ska betala ut slutsaldot senast tre månader efter det datum då räkenskaperna för det sista räkenskapsåret godkänns, eller en månad efter godkännandet av den slutliga genomföranderapporten, beroende på vilken dag som infaller senare ([29]).

Detta påverkar inte kommissionens befogenhet att avbryta tidsfristen för utbetalningen av slutsaldot eller att hålla inne en sådan utbetalning.

10. **FRÅGOR OM LAGLIGHET OCH KORREKTHET**

Kommissionen kan ta upp frågor som rör lagligheten och korrektheten i de underliggande transaktionerna i fråga om utgifter i de godkända räkenskaperna efter utbetalningen av slutsaldot och avslutandet av programmet.

Avslutandet av programmet påverkar inte kommissionens befogenhet att införa finansiella korrigeringar enligt artiklarna 55 och 56 i Fead-förordningen.

([28]) Kommissionens delegerade förordning (EU) nr 532/2014 av den 13 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 om fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (EUT L 148, 20.5.2014, s. 54).

([29]) Artikel 52.2 i Fead-förordningen.